

**Témy dizertačných prác
v študijnom programe Integrovaný rozvoj vidieka
(III. stupeň vzdelávania) pre akademický rok 2022/2023**

Remote Work as a Driver of Development of Rural and Peripheral Areas Práca na diaľku ako hnacia sila rozvoja vidieka a periférnych oblastí

Thesis advisor: doc. Ing. Oľga Roháčiková, PhD.
Thesis advisor – specialist: Ing. Katarína Melichová, PhD.
Study form: part-time attendance method
Department: Department of Regional and Rural Development

Annotation:

Traditionally, rural and peripheral regions have been underperforming their urban and metropolitan counterparts in most economic indicators – lower employment rates, income and living standards, depopulation and aging; all leading to deepening of rural-urban disparities. Recent years, and especially during Covid-19 pandemic saw drastic changes in organisation of life and work with a marked increase in popularity of remote work. This change inspired several local, regional and national authorities (in the EU and across the globe) to develop policies and instruments to support remote work as a tool to boost rural economies and communities, counteracting outmigration by providing opportunities for skilled workers. Promising benefits for remote workers (lower cost of living, elimination of negative impacts associated with congestion costs in urban areas, flexibility of work, better community life, etc.), rural communities (revitalisation of underused spaces, attraction of higher skilled labour, increase in demand for local services, better job opportunities, economic activities with higher added value, etc.) and employers (elimination of agglomeration diseconomies, cost reduction, more satisfied employees, etc.). The aim of the dissertation thesis is to identify remote work related migration patterns, sectors and occupations with potential for remote work and effects (both positive and negative) of strategies and initiatives focused on promoting remote work as a tool for rural development. Methodology will be based on both primary and secondary data analysis. Primary data will be gathered through case studies in several countries of remote work initiatives in rural and peripheral areas, based on questionnaires administered to remote workers, employers and local policy representatives to elicit responses on both positive and negative effects of remote work.

Dissertation thesis is related to project prepared for submission under VEGA grant scheme “Grassroots communities as a source of transformation processes and social innovation in local development” and partially related to project Horizon 2020: Inclusive health and wellbeing in small and medium-sized cities – IN-HABIT.

Duševné vlastníctvo ako faktor rozvoja vidieka Intellectual property as the factor of rural development
--

Školiteľ: prof. JUDr. Ing. Jarmila Lazíková, PHD.
Forma štúdia: denná, externá
Odborné pracovisko: Ústav práva FEŠRR SPU v Nitre

Anotácia:

Duševné vlastníctvo predstavuje nehmotné aktívum, ktoré významne prispieva k ekonomickému rastu, kultúrnemu a sociálnemu rozvoju krajín. Je dôležitým nástrojom na podporu inovácií, ktoré predstavujú z pohľadu teórie endogénneho rastu jeden z najdôležitejších faktorov regionálneho rozvoja. Dizertačná práca sa zameria na zmapovanie využívania duševného vlastníctva (vynálezov, úžitkových vzorov, dizajnov, ochranných známok a ostatných chránených označení) podnikateľskými subjektmi vo vidieckych oblastiach Slovenska s cieľom zistiť či a ak áno, do akej miery dokáže využívanie týchto nehmotných statkov zvýšiť efektívnosť podnikateľov na vidieku. Európska únia v roku 2022 začala poskytovať dotáciu na registráciu predmetov duševného vlastníctva z Fondu pre MSP Ideas Powered for Business. Dizertačná práca prinesie odpovede, či táto iniciatíva EÚ, dokáže splniť stanovené ciele a odpovede na otázky nastavenia ďalších možných podpôr rozvoja duševného vlastníctva na domácej i európskej úrovni. Základnými informačnými databázami budú registre predmetov duševného vlastníctva vedených ÚPV SR, EUIPO a Európskou komisiou, databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky týkajúce sa výberu ekonomických indikátorov rozvoja podnikateľských subjektov na vidieku. Z vedeckých metód sa využijú najmä metódy formálno – právne a logické na analýzu právnych predpisov a politických dokumentov týkajúcich sa predmetov duševného vlastníctva a ich podpory, ako aj matematicko-štatistické metódy na vyhodnotenie efektívnosti využívania duševného vlastníctva v podnikateľských subjektoch na slovenskom vidieku.

Projekt:

Dopytovo - orientovaný výskum pre udržateľné a inovatívne potraviny, Drive4SIFood 313011V336, spolufinancovaný zo zdrojov Európskeho fondu regionálneho rozvoja zodpovedný riešiteľ za čiastkovú úlohu EU Food Law: prof. JUDr. Ing. Jarmila Lazíková, PhD.

Coworkingové priestory ako fenomén zdieľanej ekonomiky Coworking spaces as a phenomenon of shared economy
--

Školiteľ: prof. JUDr. Ing. Jarmila Lazíková, PhD.
Forma štúdia: denná, externá
Odborné pracovisko: Ústav práva FEŠRR SPU v Nitre

Anotácia:

Koncepcia rozvíjajúceho sa modelu zdieľanej ekonomiky prináša výhody zákazníkom a miestnym samosprávam, ale súčasne ovplyvňuje kvalitu života miestnych občanov, ovplyvňuje lokálne trhy bývania, hotelové a dopravné trhy. Dizertačná práca sa zameria na identifikáciu a kvantifikáciu významných determinantov rozvoja podnikateľského prostredia s akcentom na oblasť zdieľanej ekonomiky (zo zameraním na Coworkingové centrá a kreatívny priemysel) v kontexte aktuálneho vývoja. V rámci dizertačnej práce bude realizovaný empirický výskum coworkingových centier na Slovensku, ktoré umožnia identifikovať kľúčové determinanty ich rozvoja a faktory vnútorného fungovania s dopadom na rozvoj podnikateľského prostredia na Slovensku v komparácii s medzinárodným kontextom. Základnými informačnými databázami budú databázy získané z projektu VEGA č. 1/0437/22, databázy Štatistického úradu Slovenskej republiky týkajúce sa podnikania ako aj údaje získané dotazníkovým prieskumom. Z vedeckých metód sa využijú najmä metódy analýzy literárnych vedeckých a odborných textov; na analýzu získaných údajov sa využijú vhodné matematicko-štatistické metódy.

Projekt:

Coworkingové priestory ako fenomén zdieľanej ekonomiky a nový trend pre podnikanie a pracovisko (VEGA č. 1/0437/22)

Zástupca vedúceho projektu: prof. JUDr. Ing. Jarmila Lazíková, PhD.

Garant projektu: doc. Ing. Ivan Takáč, PhD.

Dekarbonizácia spoločnosti Jaguar Land Rover Slovakia s. r. o. a zhodnotenie jej vplyvu na životné prostredie a socioekonomický rozvoj Nitrianskeho samosprávneho kraja
Decarbonization of Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o and Evaluation of Its Impact on the Environment and Socioeconomic Development of the Nitra Region

Školiteľ: doc. Ing. Martin Hauptvogel, PhD.
Forma štúdia: externá
odborné pracovisko: Ústav environmentálneho manažmentu FEŠRR SPU v Nitre

Anotácia:

Dekarbonizácia je v súčasnosti jednou z prioritných oblastí udržateľného rozvoja spoločnosti a môže priniesť významné socioekonomické benefity pre spoločnosť, ale aj región. Okrem toho dochádza, vzhľadom k aktuálnej situácii, k zvyšovaniu nákladov na štandardné zdroje energií a s tým k tlaku na diverzifikáciu zdrojov energií so zameraním na obnoviteľné zdroje energie (OZE). Investície do energie z OZE majú potenciál prispievať k udržateľnému rozvoju vidieka, ak zaisťujú jeden alebo viaceré z týchto prínosov: environmentálne prínosy, diverzifikácia príjmov pre poľnohospodárov a správcov lesov, pracovné a podnikateľské príležitosti vo vidieckych podnikoch a pre vidiecke podniky, novú a lepšiu energetickú infraštruktúru a služby vo vidieckych oblastiach ako aj nové zdroje príjmov na podporu kľúčových verejných služieb a infraštruktúry vo vidieckych oblastiach.

Jedným z cieľov práce bude analyzovať aktuálny stav uhlíkovej stopy spoločnosti Jaguar Land Rover Slovakia s.r.o. a vypracovať plán pre dekarbonizáciu spoločnosti prostredníctvom inovatívnych metód, ktoré doteraz neboli aplikované na Slovensku. Zámerom je dosiahnuť stav „Net-Zero“ pre emisie skleníkových plynov, t. j. bezuhlíkovú spoločnosť do roku 2039. Ďalším cieľom práce bude navrhnúť projekty pre zavádzanie OZE (napr. aplikácia zeleného vodíka, hybridná elektrárň, tepelné čerpadlá, biosolárne fotovoltaické panely, cielene pestovaná biomasa na energetické účely, agropelaty) a posúdiť ich vplyv na socioekonomický rozvoj vidieka v Nitrianskom samosprávnom kraji.

Potenciál krátkych dodávateľsko-odberateľských sietí pre rozvoj gastronomických služieb The potential of short supply and demand networks for the development of gastronomic services
--

Školiteľ: doc. Ing. Jana Jarábková, PhD.
Forma štúdia: denná
Odborné pracovisko: Ústav regionalistiky a rozvoja vidieka FEŠRR SPU v Nitre

Anotácia:

Gastronomický cestovný ruch je formou cestovného ruchu, ktorá využíva unikátny potenciál urbanizovaného i vidieckeho priestoru v oblasti produkcie lokálnych potravín a lokálnych gastronomických špecialít. Prostredníctvom krátkych reťazcov, ktoré vznikajú medzi poľnohospodárskymi prvovýrobcami, producentmi lokálnych gastronomických špecialít a zariadeniami v cestovom ruchu, vznikajú synergické väzby v miestnom a regionálnom rozvoji, ktoré môžu byť zdrojom ekonomického rozvoja, atrakcie návštevníkov a prílevu zdrojov na vidiek, či aplikácie nových modelov predaja.

Dizertačná práca zhodnotí význam a využívanie endogénneho potenciálu v gastronómii pre miestny a regionálny rozvoj a rozvoj vidieckeho cestovného ruchu. Hlavným cieľom záverečnej práce bude identifikovať a popísať modely, vzniku a vývoja krátkych dodávateľsko-odberateľských reťazcov medzi producentmi poľnohospodárskych produktov, či lokálnych potravín a gastronomickými prevádzkami, s dôrazom na skúmanie ľudských, materiálových a finančných tokov na osi mesto-vidiek, benefitov takýchto väzieb pre rozvoj vzťahov mesto-vidiek a rozvoj podnikania v gastronomických službách. Práca má tiež zhodnotiť inovatívne postupy a mieru digitalizácie predaja lokálnych gastronomických špecialít a organizácie gastronomického cestovného ruchu na úrovni konkrétnych gastronomických zariadení. Špecifickou výzvou pri spracovaní práce bude zhodnotiť funkčnosť a efektívnosť národných podporných politík, ako je napr. program „z farmy na stôl“.

Práca prinesie cenné informácie o organizácii dodávateľsko-odberateľských sietí, ktoré sú predpokladom rozvoja cestovného ruchu založeného na využívaní príležitostí v produkcii potravín a gastronómii, identifikuje bariéry rozvoja takýchto sietí, zlyhania národných podporných politík, mieru využívania lokálnych potravín v gastronomickom sektore a vplyv využívania lokálnych produktov na rozvoj zariadení v gastronomickom cestovnom ruchu, no i zmenu v image destinácie.

Z metodického hľadiska bude práca využívať metódy kvalitatívneho, i kvantitatívneho výskumu. Spomedzi metód kvantitatívneho výskumu si študent osvojí najmä nástroje ako: sieťové analýzy, ERGM modely, gravitačné modely, či modely štrukturálnych rovníc.

Projekt:

VEGA 1/0650/20 "Modely sociálneho poľnohospodárstva ako nástroja inkluzívneho rastu"

Garant projektu: Ing. Marcela Chreneková, PhD.